

Nr 18.

Ankom till riksdagens kansli den 28 februari 1918 kl. 3 e. m.

Utlåtande i anledning av väckt motion om skrivelse till Kungl. Maj:t angående sådan ändring i jaktstadgan, att förbudet mot användande av sax upphäves i fråga om fångande av rovdjur.

(2:a avd.)

I en inom andra kammaren väckt, till jordbruksutskottets förberedande behandling hänvisad motion, nr 33, av herrar *Wiklund* i Oviken och *Bäckström* har hemställts, att riksdagen ville besluta att i skrivelse till Kungl. Maj:t begära sådan ändring av gällande jaktstadga, att förbudet mot användande av sax vid fångande av rovdjur upphäves.

Till stöd för motionen har anförts följande:

»Med anledning av en riksdagens skrivelse av år 1912 upptog Kungl. Maj:t i den samma år utfärdade jaktstadgan förbud mot användande av sax för fångande av andra djur än rovfåglar.

Fastän sålunda detta saxfångstförbud icke varit gällande längre än cirka fem års tid, kan man likväl redan nu tydligt förmärka de skadliga verkningarna av detsamma åtminstone i Norrlands skogstrakter. Räven, det rovdjur, som det ju här huvudsakligen gäller, har under dessa år förökats i oroväckande grad, under det att det smärre villebrådet i synnerhet hare och skogsfågel minskat högst avsevärt, ja, på många ställen hotar att aldeles försvinna.

Nu invändes ju från åtskilliga håll att räven icke är så farlig för det mindre villebrådet, som många mena, och att sålunda det senare förhållandet ingalunda behöver vara en följd av det förra utan kan bero på helt andra orsaker.

Var och en, som något vandrat omkring i skogarna och där sett lämningar efter rävens måltider, och var och en, som någon gång varit i tillfälle att beskåda det inre av en rävla och de massor av ben o. d. av hare och skogsfågel, som där finnas, har dock en helt annan uppfattning om den saken. För alla, som i denna fråga har någon praktisk erfarenhet, står det fullständigt klart, att räven är det mindre villebrådets farligaste fiende, och att en ökning av rävstammen ofelbart för med sig minskning, ja, utrotande av hare och skogsfågel. Och, där det för räven icke längre finnes tillgång på småvilt, blir det ofta jordbrukarens får, som får sitta emellan. I trakter, där räven är alltför talrik, finns det många exempel på huru den anställt stor skada bland fårhjordarna, i det den dödat och uppätit icke allenast lammen utan även fullväxta får. Det måste sålunda ligga såväl i jägares som jordbrukares intresse att förhindra, att rävstammen allt för mycket ökas. Men skall saxfångstförbudet fortfarande bibehållas, finns det åtminstone i Norrland ingen möjlighet att förhindra, att räven alldeles tar överhand. I dess vidsträckta skogstrakter är nämligen stövarejakten å räv förenad med mycket stora svårigheter. Då räven där jagas, håller den sig nämligen ej — såsom i de södra och mellersta delarna av vårt land — inom något mindre område utan går ofta nog fram hela mil i nästan rak riktning, varför det merendels beror endast på en lycklig slump, om jägaren lyckas fälla den. I de norrländska landskapen är det sålunda otänkbart att endast genom jakt med hund kunna tillräckligt reducera rävstammen och hindra den att allt för starkt förökas i förhållande till det övriga villebrådet. Endast med saxfångstens hjälp torde detta vara möjligt.

Då riksdagen år 1912 avlät den ovan nämnda skrivelsen, såg den frågan uteslutande ur djurskyddssynpunkt och betecknade saxfångsten som ett upprörande djurplågeri, som vore ovärdigt vår upplysta tid. Det skall villigt erkännas, att detta fångstsätt lätt kan urarta till djurplågeri, om det bedrivs av därtill inkompetenta personer, men det samma kan ju med lika stort fog sägas om allt slags jakt och djurfångst. Även jakten blir ofta ett upprörande djurplågeri, då oförståndiga och oskickliga personer sysselsätta sig därmed. Men jag vågar bestämt påstå, att i allmänhet den räv, som fångats i sax, icke har plågats mera än den, som ofta nog hela dagen varit jagad och hetsad av en eller flera hundar, samt får sluta sina dagar antingen under hundarnas tänder eller genom ett skott ur jägarens bössa. Ur djurskyddssynpunkt spelar det sålunda enligt min uppfattning ingen roll, om räven fångas i sax eller skjutes för hund.

Men en sak, som bör ihågkommas vid bedömandet av denna fråga, är, att rävjakten för hund i de allra flesta fall är och förblir en *nöjesjakt*, under det att saxfångsten åtminstone på många trakter i Norrland bedrevs som *ett ganska lönande näringsfång*. Det är därför icke underligt, att det nu för mången fattig kännes hårt att icke få försöka sig på rävfångst, fastän räven kanske dagligen stryker förbi husknutarna, och det kan knappt förvåna, att bland allmänheten den uppfattningen mer och mer gör sig gällande, att jaktstadgan är till endast för att gynna nöjesjägare.»

I anledning av motionen har utskottet inhämtat, att till de den 4 november 1915 tillkallade sakkunniga för utredning i fråga om tillgodogörandet av kronans fisken samt jakten å viss kronomark remitterats **bland annat till Kungl. Maj:ts inkomna framställningar angående ändring i gällande förbud mot användande av sax vid fångandet av vissa däggdjur, bland dem räv.** Betänkande med förslag i ämnet lär vara att förvänta inom en nära framtid.

Utskottet.

Vid sådant förhållande har utskottet icke funnit skäl biträda den av motionärerna gjorda framställningen.

Utskottet hemställer därför,

att förevarande motion ej må till någon riksdagens åtgärd föranleda.

Stockholm den 28 februari 1918.

På jordbruksutskottets vägnar:

RAOUL HAMILTON.

Närvarande: Hrr greve Hamilton, Ericsson, Aaby, Paulson, Lindblad, Hellström, greve Wachtmeister, Persson, Nilsson i Tånga, Öberg, Johansson, Hage, Norin, Molin och Olsson.
